

ЕКОНОМІКА. ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР, ОЦІНКА ЗЕМЛІ ТА НЕРУХОМОГО МАЙНА

УДК 332.36

<http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.04.04>

НАУКОВІ ЗАСАДИ КЛАСИФІКАЦІЇ РЕЖИМОУТВОРЮЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ (НА ПРИКЛАДІ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ)

Й.М. ДОРОШ,

*доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН,
Інститут землекористування НААН України,
e-mail: landukrainenaas@gmail.com*

О.С. ДОРОШ,

*доктор економічних наук, професор,
e-mail: dorosh_o@nubip.edu.ua*

І.П. КУПРІЯНЧИК,

*доктор економічних наук, доцент,
e-mail: Kupriyanchik@ukr.net*

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Р.А. ХАРИТОНЕНКО,

*кандидат економічних наук,
Інституту землекористування НААН України
e-mail: kharytonenkor@gmail.com*

Анотація. *Опрацювання наукових праць, нормативно-правових актів, що стосуються питань класифікації режимоутворюючих об'єктів, обмежень у використанні земель та земельних ділянок, дозволило виявити проблеми, пов'язані з режимоутворюючими водними об'єктами, які підлягають розв'язанню. У цьому аспекті розглянуто понятійний апарат, який має стосунок до режимоутворюючих водних об'єктів; враховуючи діючі нормативно-правові акти, унормовано їхній перелік та обґрунтовано потребу їх класифікації. Як результат, запропонована класифікація режимоутворюючих водних об'єктів, яка дозволить надалі сформулювати межі обмежень вздовж та навколо цих об'єктів і розробити класифікацію обмежень щодо використання земель та земельних ділянок. За пропозицією авторського колективу ця класифікація може стати аналогом для класифікації інших об'єктів, зокрема: об'єкту магістральних трубопроводів, енергетичного об'єкту, об'єкту культурної спадщини, військо-*

вих об'єктів. Обґрунтовано, що створення єдиної структури класифікації не є можливим, позаяк кожен із цих об'єктів, при їх класифікації від загального до конкретного, матиме різні рівні класифікації й потребуватиме застосування індивідуальних класифікаційних підходів.

Ключові слова: режимоутворюючі об'єкти, водні об'єкти, обмеження у використанні земельних ділянок, класифікація.

Постановка проблеми

Кожній із галузей виробництва притаманні об'єкти, які потребують запровадження відповідного режиму їх безпечного використання, експлуатації як для самого об'єкту, так і для власників землі та землекористувачів, які з ними межують. Законом України «Про Державний земельний кадастр» такі об'єкти визначені терміном «режимоутворюючий об'єкт» й поділяють їх на об'єкти природного та штучного походження. Режимоутворюючі водні об'єкти лише частково регулюються відповідними нормативно-правовими актами, але не систематизовані й відсутня класифікація таких об'єктів. Це веде до необ'єктивного відображення таких режимоутворюючих об'єктів в земельпорядній та містобудівній документаціях, ухваленні неправомірних рішень щодо встановлення зон обмежень у використанні земель та земельних ділянок, що іменується як зловживання у відповідній сфері.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій.

Дослідженню теоретико-методологічних основ формування та встановлення обмежень у використанні земель і земельних ділянок, їх класифікації і, відповідно, режимоутворюючих об'єктів присвячені праці Бабміндри Д.І., Добряка Д.С., Дороша

Й.М., Дорош О.С., Дудяк Н.В., Купріяничук І.П., Третяка А.М., Яремка Ю.І. та інших [1-6].

Зокрема Яремко Ю.І., Дудяк Н.В. вказують на законодавчу не визначеність класифікації режимоутворюючих об'єктів і пропонують виділити такі групи режимоутворюючих об'єктів, як: об'єкти природно-заповідного фонду, водні об'єкти, об'єкти культурної спадщини, об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури, промислові об'єкти, комунально-складські об'єкти, сільськогосподарські об'єкти, геодезичні пункти, гідрометеорологічні станції, військові об'єкти, державний кордон. Вважають, що неврегульованість цих питань негативно позначається на просторовому плануванні територій територіальних громад [1].

Дорош Й.М., Дорош О.С. запропоновано «методологічні підходи до формування меж обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів» [2]. У своїх працях розкривають проблеми пов'язані з «формуванням та ефективним функціонуванням інституту обмежень у використанні земель й обтяжень прав на земельну ділянку й ними обґрунтовані пропозиції з удосконалення нормативно-правового забезпечення для їх ефективного функціонування» [2, 3].

Розкриттю та розв'язанню проблемних питань пов'язаних із класифікацією режимоутворюючих об'єктів за рівнем загроз життєдіяльності

населення на прикладі землекористування оборони присвячено праці Третяка А.М. і Мельничука А.Ю. Як результат, запропонована класифікація військових полігонів за чотирма рівнями загрози життєдіяльності населення [4].

Дорош О.С., Купріянич І.П., Бутенко Є.В., Данько К.Ю., Харитоненко Р.А. акцентують увагу на необхідності здійснення класифікації режимоутворюючих водних об'єктів, що дозволить точніше встановлювати зони обмежень у використанні земель при моделюванні та оцінці ризиків підтоплення і затоплення земельних ділянок [5].

Добряком Д.С. і Бабміндрою Д.І. запропоновано класифікацію режимоутворюючих об'єктів, одним із елементів якої є приклад режимоутворюючих водних об'єктів для яких мають встановлюватися відповідні обмеження [6]. Зважаючи на те, що запропонована ними класифікація розроблялась на початку 2000-х років із врахуванням актуальної на той час нормативно-правової бази на сьогодні потребує удосконалення.

З аналізування напрацювань учених зрозуміло, що наукові підходи до класифікації режимоутворюючих об'єктів, передусім водних, вимагають нового осмислення відповідно до сучасних вимог.

Мета дослідження – науково обґрунтувати підходи до класифікації режимоутворюючих водних об'єктів відповідно до сучасних вимог.

Матеріали і методи наукового дослідження.

В дослідженні застосовувалися методи наукового пізнання. Монографічним методом аналізувались наукові

праці, пов'язані із режимоутворюючими об'єктами та обмеженнями у використанні земель і земельних ділянок. Методом аналізу здійснювалося вивчення нормативно-правових актів у контексті режимоутворюючих водних об'єктів. Методом узагальнення обґрунтовано і запропоновано класифікацію режимоутворюючих водних об'єктів.

Результати дослідження та обговорення.

На початковому етапі аналізування переліку режимоутворюючих об'єктів, необхідно зупинитись на об'єктах, які трактуються у самому визначенні терміну режимоутворюючий об'єкт у відповідності до Закону України «Про Державний земельний кадастр». В подальшому перелік режимоутворюючих об'єктів зазнаватиме продовження з урахуванням категорій земель, які за своїм змістом і важливістю матимуть відповідні об'єкти. Одним із перших режимоутворюючих об'єктів, що позиціонується у визначенні терміну «режимоутворюючий об'єкт» є водні об'єкти природного чи штучного походження.

За запропонованою класифікацією режимоутворюючих об'єктів Добряком Д.С. та Бабміндрою Д.І. водні об'єкти, вздовж та навколо яких варто запроваджувати обмежений режим використання земель, класифікують таким чином [6]:

- річка, яка не є джерелом водопостачання;
- озеро, яке не є джерелом водопостачання;
- водосховище, яке не є джерелом водопостачання.

В статті 1 Водного кодексу України визначено сутність терміну водний

об'єкт під яким необхідно розуміти «природний або створений штучно елемент довкілля, в якому зосереджуються води (море, лиман, річка, струмок, озеро, водосховище, ставок, канал (крім каналу на зрошувальних і осушувальних системах), а також водоносний горизонт)» [7]. Статтею 5 Водного кодексу України передбачено, що водні об'єкти поділяються на об'єкти загальнодержавного і місцевого значення [7]. До водних об'єктів «загальнодержавного значення належать: внутрішні морські води; територіальне море; акваторії морських портів; підземні води, що є джерелом центрального водопостачання; поверхневі води, що знаходяться і використовуються на території більше як однієї області, а також їх притоки всіх порядків, які поділяються на: озера, водосховища, річки, канали (крім каналів зрошувальних і осушувальних систем)» [7]. Водні об'єкти в межах територій природно-заповідного фонду належать до загальнодержавного значення, а також віднесені до категорії лікувальних.

Водні об'єкти місцевого значення поділяються на: «поверхневі води, що знаходяться і використовуються в межах однієї області, а також не віднесені до водних об'єктів загальнодержавного значення; підземні води, які не можуть бути джерелом централізованого водопостачання» [7].

З вище наведеного можна виділити особливості поділу водних об'єктів. Першою особливістю є їх поділ на природні та штучні. Другою особливістю є поділ їх за значимістю – загальнодержавного та місцевого значення.

Водним кодексом України визначено термін «замкнений водний об'єкт» під яким необхідно розуміти природню або штучно створену водойму, не

зв'язану з іншими водними об'єктами (крім водоносних горизонтів) [7]. Природні водні об'єкти (водойми) – це ті об'єкти, які утворилися самостійно, без втручання людей: моря, річки, озера, джерела, болота тощо [7]. Штучні водні об'єкти (водойми) – це ті, що утворені діяльністю людини шляхом штучного заглиблення в земну поверхню, у якому нагромаджуються і затримуються води, безстічний або зі сповільненим стоком поверхневий водний об'єкт [7]. До штучних водних об'єктів відносять водосховище, ставок, канал [7]. Основною функцією штучних водних об'єктів є накопичення поверхневих вод та у назві несуть конкретику свого функціонального призначення.

Якщо йдеться про ставки та водосховища, то ці об'єкти є схожими за призначенням, проте різняться за термінологією. Водосховище – це «штучна водойма місткістю більше 1 млн. м³, збудована для створення запасу води та регулювання її стоку» [7]. Ставок – це «штучно створена водойма місткістю не більше 1 млн. м³» [7]. Окремим терміном виділено технологічну водойму як штучно створену водойму спеціального технологічного призначення, що визначається технічним проектом та/або паспортом і наповнюється штучно за допомогою гідротехнічних споруд і пристроїв.

Водним кодексом України передбачено термін «штучний масив поверхневих вод» що є поверхневим водним об'єктом або його частини, створеної в результаті діяльності людини [7]. Якщо брати за основу визначення термінів, що висвітлені у статті 1 Водного кодексу України, то до переліку водних об'єктів відносяться: болота, водойми, водосховища, замкнені водні об'єкти, лимани, озера, ставки,

технологічні водойми, штучні масиви поверхневих вод [7].

Також потрібно зазначити, що Земельним та Водним кодексами України запроваджено поняття прибережна захисна смуга [7,8]. Норми застосовувані до прибережних захисних смуг закріплені статтею 60 Земельного кодексу України [8]. Аналогічні норми відображені й у статті 88 Водного кодексу України [7]. Під режимоутворюючими об'єктами, що відносяться до водних, віднесено: малі, середні, великі річки, струмки, потічки, ставки та озера до 3 га та більше 3 га; водосховища на середніх річках більше 3 га; водосховища на великих річках площею менше 3 гектарів [7,8]. Площа водних об'єктів визначається по їх водному дзеркалу. Щодо терміну водне дзеркало, то його використовують фахівці із картографії.

Відповідно до статті 79 Водного кодексу України річки класифікують за площею водозбору басейну річки. На території України протікає 63119 річок і струмків загальною довжиною понад 206000 км [9,10]. До великих річок належать ті, які розташовані у кількох географічних зонах та мають площу водозбору понад 50 тис. км² [7]. За даними Національного атласу України визначено 9 великих річок, як: Дніпро, Десна, Дунай, Дністер, Західний Буг, Тиса, Прип'ять, Сіверський Донець, Південний Буг [9,10]. Середні річки згідно класифікації наведеної в статті 79 Водного кодексу України належать річки, які мають площу водозбору від 2 до 50 тис. км² [7]. За кількісним складом таких річок – 81 із загальною довжиною в межах України 15 488 км [9,10]. До малих річок належать ті, що мають площу водозбору до 2 тис. км² й у кількісному виразі їх налічується близько 60 тисяч [7,9,10].

Кількість озер в Україні, що є потенційними водними режимоутворюючими об'єктами складає близько 20 тисяч [9, 10]. На річках і струмках України створено понад 49 000 ставків [9, 10]. На теренах України згідно довідника водного фонду України налічується понад 1100 водосховищ, найбільші з яких створено на річках Дніпро, Дністер і в басейнах Південного Бугу, Сіверського Дінця та Інгульця [9, 10].

Для струмків і потічків в законодавстві наявні терміни, проте визначення їх відсутнє. Із географічного погляду визначення цих понять розмежовано. З одного боку, струмок – це вузький потік води зі снігових дощових вод, а з іншого струмок – невеликий потік, утворений з снігових, дощових або з підземних вод, що вийшли на поверхню [9,10]. Аналогічно, з одного боку, потічок – це річка\струмок із стрімкою гірською течією, а з іншого потічок – це невеликий потік води з джерела, після дощу, від танення снігу тощо [9,10]. Фактично визначення термінів «струмок» і «потічок» є синонімами один одного. Проте для терміну «потічок» характерно те, що його віднесено до гірської місцевості, а відтак його ототожнювати зі струмком не доцільно.

Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10.04.2017 р. № 301 «Про затвердження Правил охорони життя людей на водних об'єктах України» [11] визначено, що до штучної водойми віднесено й басейн під яким розуміється відкрита або закрита штучна водойма з технічними засобами водної підготовки, призначена для заняття відповідними видами спорту або оздоровчих занять [11].

Зіставляючи наведені визначення щодо водного об'єкту у відповідності

Табл. 1. Класифікація режимоутворюючих водних об'єктів

Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Рівень 4
Замкнений водний об'єкт <i>ст. 1 ВКУ</i>	Природна водойма не зв'язана з іншими водними об'єктами (крім водоносних горизонтів) <i>ст. 1 ВКУ</i>	Озера <i>ст. 1 ВКУ</i>	
			озера до 3 га водного дзеркала <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
			озера понад 3 га водного дзеркала <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
	штучна водойма не зв'язана з іншими водними об'єктами (крім водоносних горизонтів) <i>ст. 1 ВКУ</i>	ставок (не більше 1 млн. кубічних метрів) <i>ст. 1 ВКУ</i>	
			ставки площею менш як 3 гектари водного дзеркала <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
			ставки понад 3 гектари водного дзеркала <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
природний елемент довкілля, в якому зосереджуються води <i>ст. 1 ВКУ</i>	природня водойма	море <i>ст. 1 ВКУ</i>	
		лиман <i>ст. 1 ВКУ</i>	
		озера <i>ст. 1 ВКУ</i>	
			озера до 3 га водного дзеркала <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
			озера понад 3 га водного дзеркала <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
			озера на великих річках <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
		болото (природне) <i>ст. 1 та 4 ВКУ</i>	
			болото (природне) площею менш як 3 гектари водного дзеркала
			болото (природне) площею понад 3 гектари водного дзеркала
	природні водотоки <i>ст. 3 ВКУ</i>	річки <i>ст. 3 ВКУ</i>	
			великі річки площа водозбору понад 50 тис. квадратних кілометрів <i>ст. 79 ВКУ</i>
			середні річки площа водозбору від 2 до 50 тис. квадратних кілометрів <i>ст. 79 ВКУ</i>

Закінчення табл. 1.

Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Рівень 4
			малі річки площа водозбору до 2 тис. квадратних кілометрів <i>ст. 79 ВКУ</i>
		струмки <i>ст. 1 ВКУ ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>	
		потічки <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>	
штучний елемент довкілля, в якому зосереджуються води <i>ст. 1 ВКУ</i>	штучна водойма <i>ст. 3 ВКУ</i>	водосховище (місткістю більше 1 млн. кубічних метрів) <i>ст. 1 ВКУ</i>	
			водосховище на середніх річках <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
			водосховище на великих річках <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
			водосховище комплексного призначення <i>ст. 1 ВКУ</i>
		ставок (не більше 1 млн. кубічних метрів) <i>ст. 1 ВКУ</i>	
			ставки площею менш як 3 гектари водного дзеркала <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
			ставки понад 3 гектари водного дзеркала <i>ст. 60 ЗКУ та 88 ВКУ (однакові)</i>
		болото (штучне) <i>ст. 1 та 4 ВКУ</i>	болото (штучне) площею менш як 3 гектари водного дзеркала
			болото (штучне) площею понад 3 гектари водного дзеркала
		Басейн наказ МВС № 301 від 10.04.2017	
		технологічна водойма <i>ст. 1 ВКУ</i>	
			технологічна водойма площею менш як 3 гектари водного дзеркала
			технологічна водойма площею понад 3 гектари водного дзеркала
	штучний водотік	канали	
			канали (крім каналу на зрошувальних і осушувальних системах) <i>ст. 1 ВКУ</i>
			канали для зрошувальних систем
			канали для осушувальних систем

Сформовано на основі джерел [7,8]

із вище наведеним наказом і Водним кодексом України потрібно відзначити, що вони різняться між собою.

До водних об'єктів відносяться також канали, окрім каналів на зрошувальних і осушувальних системах. Згідно енциклопедії сучасної України термін канали трактується як штучні водотоки з руслами правильної форми і безнапірним рухом води [9,10,12]. З метою задоволення потреб у воді в Україні шляхом перерозподілу стоку річок з подачею води на далеку відстань споруджено Дніпро – Донбас канал, Дніпро – Інгулець канал, Дніпро – Кривий Ріг канал, Каховський магістральний канал, Північно-Кримський канал, Сіверський Донець – Донбас канал [9,10,12]. Канали за своєю класифікацією (призначенням) поділяються на енергетичні (дери-ваційні), судноплавні, зрошувальні (іригаційні), обводнювальні, водопровідні, осушувальні, лісосплавні, рибоводні, комплексного призначення [9,10,12]. У нормах Земельного та Водного кодексів України не відображено функціональне призначення каналів при встановленні обмежень «смуги відведення з особливим режимом користування» у використанні земельних ділянок [7,8].

Враховуючи інституційні особливості формальних та неформальних норм, що стосуються водних об'єктів, пропонується класифікація режимоутворюючих водних об'єктів, яка міститиме чотири рівні, враховуючи принцип від загального положення водного об'єкту до конкретних його складових (табл. 1).

Висновки та пропозиції.

Класифікація режимоутворюючих водних об'єктів в подальшому доз-

волить сформувати межі обмежень вздовж та навколо них та розробити класифікацію обмежень щодо використання земель та земельних ділянок. Запропонована класифікація сформована на основі законодавчих норм. За аналогією наведеної класифікації режимоутворюючих водних об'єктів можна класифікувати й об'єкти магістральних трубопроводів, енергетичних об'єктів, об'єктів культурної спадщини, військові об'єкти. Потрібно відзначити, що при складанні класифікації кожного із зазначених режимоутворюючих об'єктів, створення єдиної структури класифікації не є можливим, позаяк кожен із цих об'єктів при класифікації від загального до конкретного матиме різні рівні класифікації. Таким чином особливості визначення переліку режимоутворюючих об'єктів, вздовж та навколо яких формуються межі обмежень у використанні земель та земельних ділянок, потребують розроблення індивідуальних підходів до їх класифікації.

Список використаних джерел

1. Яремко Ю.І., Дудяк Н.В. Вплив режимоутворюючих об'єктів на просторове планування території об'єднаної територіальної громади. Управління та раціональне використання земельних ресурсів в новостворених територіальних громадах: проблеми та шляхи їх вирішення: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Херсон, 04-05 березня 2020 року). URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/5517/%D0%B7%D0%B5%D0%BC%20%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8%202020.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Дорош Й.М., Дорош О.С. Теоретико-мето-

- дологічні засади формування обмежень у використанні земель та обтяжень прав на земельні ділянки: [монографія]. Херсон: Грінь Д.С., 2016. 656 с.
3. Дорош Й.М., Дорош О.С. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: [навчальний посібник]. Херсон: Грінь Д.С., 2017. 650 с.
 4. Третяк А.М., Мельничук А.Ю. Особливості методологічних засад формування землекористування оборони. *Землеустрій, кадастр і моніторинг земель*. 2020. № 1. С. 86–95. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2020.01.09>
 5. Dorosh O., Kupriianchuk I., Butenko Ye., Danko K., Kharytonenko R. (2022). Modeling and Assessment of Flooding Risks Based on a Digital Terrain Model. *Artificial Intelligence. European Association of Geoscientists & Engineers. International Conference of Young Professionals «GeoTerrace-2022», Oct 2022, Volume 2022, p. 1 – 5.* DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2022590033>
 6. Добряк Д.С., Бабміндра Д.І. Еколого-економічні засади реформування землекористування в ринкових умовах. К.: Урожай. 2006. 336 с.
 7. Водний кодекс України. №213/95-ВР станом на 27.05.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
 8. Земельний кодекс України №2768-III станом на 17.03.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
 9. Поверхневі води та водні ресурси. Національний атлас України. URL: [http://wdc.org.ua/atlas/4090100.html#:~:text=%D0%9D%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%94%2063,\(%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B6%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8E%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%88%D0%B5%2010%20%D0%BA%D0%BC\)](http://wdc.org.ua/atlas/4090100.html#:~:text=%D0%9D%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%94%2063,(%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B6%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8E%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%88%D0%B5%2010%20%D0%BA%D0%BC))
 10. Хільчевський В.К., Гребінь В.В. Водний фонд України. Штучні водойми: водосховища і ставки: Довідник. К.: Інтерпрес, 2014. 164 с.
 11. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Правил охорони життя людей на водних об'єктах України». від 10.04.2017 р. № 301 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-17#Text>
 12. Канали України. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=9252
-

References

1. Iaremko Yu.I., Dudiak N.V. (2020). Vplyv rezhymoutvoriuchykh ob'ektiv na prostoro ve planuvannia terytorii obiednanoi terytorialnoi hromady. [The influence of regime-forming objects on the spatial planning of the territory of the united territorial community]. *Upravlinnia ta ratsionalne vykorystannia zemelnykh resursiv v novostvorenykh terytorialnykh hromadakh: problemy ta shliakhy yikh vyrishennia: Materialy IV Vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii (Kherson, 04-05 bereznia 2020 roku).* URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua/bitstream/handle/123456789/5517/%D0%B7%D0%B5%D0%BC%20%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8%202020.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
2. Dorosh Y.M., Dorosh O.S. (2016). *Teoretyko-metodolohichni zasady formuvannia obmezhen u vykorystanni zemel ta obtiazhen prav na zemelni dilianky: [monohrafiia]. [Theoretical and methodological principles of the formation of restrictions on the use of land and encumbrances of rights to land plots].* Kherson: Hrin D.S. 656.

3. Dorosh Y.M., Dorosh O.S. (2017). Formuvannia obmezhen ta obtiazhen u zemlekorystuvanni: [navchalnyi posibnyk]. [Formation of restrictions and encumbrances in land use]. Kherson: Hrin D.S. 650.
4. Tretiak A.M., Melnychuk A.Iu. (2020). Osoblyvosti metodolohichnykh zasad formuvannia zemlekorystuvannia oborony. [Peculiarities of the methodological foundations of defense land use formation]. Zemleustrii, kadastr i monitorynh zemel. 1. 86–95. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2020.01.09>
5. Dorosh O., Kupriianchuk I., Butenko Ye., Danko K., Kharytonenko R. (2022). Modeling and Assessment of Flooding Risks Based on a Digital Terrain Model. Artificial Intelligence. European Association of Geoscientists & Engineers. International Conference of Young Professionals «GeoTerrace-2022», Oct 2022, Volume 2022, p. 1–5. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2022590033>
6. Dobriak D.S., Babmindra D.I. (2006). Ekoloho-ekonomichni zasady reformuvannia zemlekorystuvannia v rynkovykh umovakh. [Ecological and economic principles of land use reform in market conditions]. K.: Urozhai. 336.
7. Vodnyi kodeks Ukrainy. №213/95-VR stanom na 27.05.2021 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Zemelnyi kodeks Ukrainy №2768-III stanom na 17.03.2021 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
9. Poverkhnevi vody ta vodni resursy. Natsionalnyi atlas Ukrainy. URL: [http://w d c . o r g . u a / a t l a s / 4 0 9 0 1 0 0 . html#:~:text=%D0%9D%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%94%2063,\(%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B6%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8E%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%88%D0%B5%2010%20%D0%BA%D0%BC\)](http://w d c . o r g . u a / a t l a s / 4 0 9 0 1 0 0 . html#:~:text=%D0%9D%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%94%2063,(%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B6%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D1%8E%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%88%D0%B5%2010%20%D0%BA%D0%BC)).
10. Khilchevskoho V.K., Hrebenia V.V. (2014). Vodnyi fond Ukrainy. Shtuchni vodoimy: vodoskhovyshcha i stavky: Dovidnyk. [Water Fund of Ukraine. Artificial reservoirs: reservoirs and ponds]. K. Interpres. 164.
11. Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy «Pro zatverdzhennia Pravyl okhorony zhyttia liudei na vodnykh ob'ektakh Ukrainy». vid 10.04.2017 r. № 301 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-17#Text>
12. Kanaly Ukrainy. Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=9252

Dorosh Y., Dorosh O., Kupriianchuk I., Kharytonenko R.

SCIENTIFIC PRINCIPLES OF CLASSIFICATION OF REGIME-FORMING OBJECTS (ON THE EXAMPLE OF WATER OBJECTS)

LAND MANAGEMENT, CADASTRE AND LAND MONITORING 4'22: 34-44.

<http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2022.04.04>

Abstract. The study of scientific works, normative legal acts related to issues of classification of regime-forming objects, restrictions on the use of land and land plots made it possible to identify problems related to regime-forming water objects that need to be solved. In accordance with this, the conceptual apparatus related to regime-forming water objects was considered, their list was standardized taking into account the current legal acts and the need for their classification was substantiated. As a result, a classification of regime-forming water objects is proposed, which

will allow to further form the limits of restrictions along and around these objects and to develop a classification of restrictions on the use of land and land plots. According to the proposal of the author's team, this classification can become an analogue for the classification of other objects, such as: an object of main pipelines, an energy object, an object of cultural heritage, military objects. It is justified that the creation of a single structure of classification is not possible, since each of these objects, when classified from general to specific, will have different levels of classification and require the development of individual approaches to their classification.

Keywords: *regime-forming objects, water objects, restrictions on the use of land plots, classification.*
